

Beginsituatie bepalen →

De kleuter ...

*
Voorwaardelijke
doelen

... kan communiceren: verbaal of non-verbaal (in thuistaal)

Verbaal: Hij/zij vraagt moeder (in thuistaal) of leerkracht om zijn/haar rits van de jas dicht te doen. Non-verbaal: Hij/zij trekt een vies gezicht omdat hij/zij eten bij zich heeft dat ze niet lekker vindt.

... kan (kort) luisteren in concrete situaties

Leerkracht vertelt dat ze in de rij naar buiten gaan, hij/zij volgt deze instructie op.

... staat open om spelenderwijs nieuwe woorden te leren

Twee kleuters spelen in een hoek met een trein. De medekleuter of leerkracht zegt:

'Zullen we de rails langs de huizen leggen?' Ze voeren het samen uit.

... is nieuwsgierig om de wereld om zich heen te ontdekken (exploreren/experimenteren)

Ga bij de kleuter na ...

→ Beschikt de kleuter over een ruime woordenschat in de thuistaal?

→ Kan de kleuter woorden labelen in de thuistaal?

*
Minimum
doelen

... zet thuistaal in door bekende woorden in thuistaal (concepten) aan Nederlandse woorden te koppelen (labelen)

Hij/zij weet dat je soep eet met een lepel. Hij/zij kent het woord in de thuistaal. Op school hoort hij/zij de medeleerling of de leerkracht 'lepel' zeggen (=label) tegen het voorwerp.

... laat zien dat hij/zij woorden voor concrete voorwerpen begrijpt door ze aan te wijzen

Hij/zij kan 'de boom' aanwijzen op een praatplaat als de leerkracht vraagt: 'Waar zie je een boom?'

... begrijpt de aangeboden (schooltaal)woorden

Tijdens de kringactiviteit waar van groot naar klein wordt uitgelegd en voorgedaan, kan de leerling de voorwerpen van groot naar klein leggen als de leerkracht dit vraagt.

... bereidt zijn/ haar passieve woordenschat en kennis van de wereld uit door ontdekken/ spelen/ ervaren/ instructie/ activiteiten

De huishoek is volgens thema omgetoverd tot restaurant met concreet materiaal van de themawoorden uit het expliciete aanbod. In de hoek spelen en spreken drie leerlingen met elkaar. De rollen zijn verdeeld: er is een ober, een kokkin en een gast. In het spel wordt verbaal en non-verbaal met elkaar gecommuniceerd. Doordat een medeleerling de themawoorden al gebruikt, hoort hij/zij de woorden en kan bijvoorbeeld 'een glas water' geven als de gast daarom vraagt. De leerkracht komt ook als gast eten in het restaurant en stelt allerlei open en gesloten vragen om nieuwe woorden (rond het thema) toe te voegen.

Ook heeft hij/zij een klacht: 'Er zit een vlieg in mijn soep.'

... gebruikt woorden om concrete voorwerpen te benoemen en om zich uit te drukken (over onderwerpen waar hij/zij zich bij betrokken voelt, die hem/haar interesseren)

In een nog niet correcte zin zegt hij/zij: 'Ik koken, eten vies'. De leerkracht geeft een correct taalaanbod terug: 'Kook jij het eten? Dan ben jij de kok. De kok kookt het eten. Is het eten vies?'

Is het vies omdat er een vlieg in zit? Bah, dat is vies, een vlieg in je soep.'

... gebruikt de aangeboden (schooltaal)woorden

Hij/zij maakt een taart met materialen die de leerkracht in de kringinstructie heeft laten zien en benoemd.

De leerkracht vraagt tijdens het terugkijken: 'Kun je vertellen hoe je de taart hebt gemaakt?'

Hij/zij gebruikt de woorden van de materialen in eenvoudige zinnen: 'De bodem is (van) karton, de cake is van bruin papier en dit is (de) slagroom.'

... gebruikt lidwoorden

... gebruikt langzaam de werkwoorden die veel in dagelijkse routines terugkomen (de vervoeging hoeft nog niet correct te zijn)

Hij/zij maakt af en toe twee of meervoudige zinnen met een werkwoord: 'Ik fiets naar school.' Of 'Hij speelt ook in de bouwhoek.'

Voorwaardelijke doelen → deze doelen vormen de basis

Minimale doelen → deze doelen moeten alle kleuters ten minste behalen

Streefdoelen alle leerlingen → deze doelen worden voor alle kleuters nagestreefd

Extra streefdoelen → komen aan bod voor kleuters die versneld door de leerstof kunnen

De kleuter ...

(Beginsituatie is bepaald)

Streefdoelen
alle kleuters

(schooltaal)woorden

→ De schooltaalwoordenlijst voor de nieuwkomers kleuters is te downloaden via de website van LOWAN

... begrijpt aangeboden en gehoorde (schooltaal)woorden in een nieuwe situatie

De (thema)woorden die in de kring behandeld zijn, begrijpt hij/zij als er een verhaal wordt voorgelezen of als deze terugkomen in een filmpje.

... gebruikt aangeboden en gehoorde (schooltaal)woorden in een nieuwe (betekenisvolle) situatie

De (thema)woorden die in de kring behandeld zijn, gebruikt hij/zij tijdens het buitenspel als ze doen alsof er een ongeluk is gebeurd en de ambulance met de dokter komt.

... verbreedt zijn/haar aanwezige woordenschat door aanverwante woorden te leren

Hij/zij kent themawoorden bijvoorbeeld van ziek zijn en kent het woord de dokter als in de huisarts.

De leerkracht leest nu een verhaal voor over een meisje dat naar het ziekenhuis gaat omdat ze geopereerd wordt door een dokter/chirurg. Hij/zij weet nu dat een dokter ook kan opereren en begrijpt nu een nieuw woord voor een operatiedokter: de chirurg.

... weet dat woorden meerdere betekenisaspecten hebben (verdiepen van woordkennis)

Hij/zij weet verschillende betekenisaspecten te noemen van het woord de hond. Eerst wist hij/zij dier, blaffen, bijten, eten. Nu weet hij/zij meer over de hond namelijk: harig, kwispelen, het voer, de brokken.

... kan een woord omschrijven en meerdere betekenisaspecten van een woord benoemen

Hij/ zij kan aangeven waar hij/zij aan denkt bij het woord de hond.

... verdiept zijn/haar aanwezige woordenschat door nieuwe woordbetekenissen te leren

... verbreedt zijn/haar woordenschat door de dagelijkse taal aan schooltaal te verbinden

Er is een activiteit met drijven en zinken. Hij/zij zegt: 'Hé, de auto gaat naar beneden!'

De leerkracht zegt: 'Ja, dat klopt! De auto zinkt. En kijk, de bal blijft drijven.'

... kent het belang van het leren van woorden

De leerkracht geeft een opdracht: teken een bos bloemen in een vaas. Hij/zij vraagt: 'Moeten de bloemen in die?'

Leerkracht: 'Ja, in de vaas.' Hij/zij zegt: 'Ik maak een hele mooie vaas.'

... kent en gebruikt steeds vaker werkwoorden en vervoegt deze (meestal) correct

... kent en gebruikt woorden voor gevoelens

... kent het verschil tussen ik, jij, hij/zij

... gebruikt bijvoeglijke naamwoorden

Kleine, rode.

... gebruikt verleden tijd

... kent of gebruikt enkel- en meervoudsvormen

en verkleinwoorden *Bloem, bloemen, bloempje.*

... gebruikt onbepaalde voornaamwoorden: iedereen, alles

... vraagt naar de betekenis van een woord, is nieuwsgierig en

er op uit om kennis te vergaren *De leerkracht leest een boek voor over*

de dierentuin. Hij/zij vraagt aan de leerkracht: 'Wat is 'oppasser'?' De leerkracht

vertelt wat de oppasser van de tijgers doet. Hij/zij zegt: 'Een tijger woont niet in

Nederland, maar wel in mijn Afrika, toch?'

... kan de betekenis van een woord afleiden uit de context

De woorden bij het thema 'Bij de bakker' zijn aangeboden. In de huishoek is een bakkerswinkel

gemaakt. Het woord 'de taart' is aangeboden, het woord 'het gebakje' nog niet. De leerkracht of medekleuter

vraagt in een spelsituatie: 'Mag ik één grote taart en één klein gebakje, die graag, met die aardbei?'

... verbreedt zijn/haar aanwezige woordenschat door de dagelijkse taal aan schooltaal te gebruiken.

Er is een activiteit met drijven en zinken. De kleuter zegt: 'Hé, de auto gaat naar beneden!' De leerkracht zegt:

'Ja, dat klopt! De auto zinkt. En kijk, de bal blijft drijven.' De kleuter zegt: 'Deze spijker zinkt ook en

het stokje blijft drijven.'

Extra
streefdoelen